

Λόγος Ι΄ Ερμηνεία στην εξαήμερη Δημιουργία (Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου) (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

ΛΟΓΟΣ Ι΄ Σχετικός με το Νώε και την αγανάκτηση του Θεού για τις παράνομες πράξεις των ανθρώπων και τον κατακλυσμό και την κιβωτό και σχετικά με το ότι η αμαρτία είναι ολέθριο έργο.

Το όνομα Νώε ερμηνεύεται σαν ανάπαυση, απ' αυτούς που τα γνωρίζουν αυτά καλά και πολύ ευλόγως, διότι ανέπαυσε και το Θεό με τη δικαιοσύνη του και, αφού διέφυγε την ολέθρια ορμητικότητα των υδάτων, ανέπαυσε πραγματικά τον εαυτό του και τους οικείους του. "Και ην, λέγει η Γραφή, Νώε ετών πεντακοσίων και εγέννησε τρεις υιούς" (Γεν. ε', 32). Επειδή ήταν δίκαιος και εγκρατής δεν γέννησε στο διάστημα τόσων πολλών χρόνων πολλούς "υιούς και θυγατέρας" (Γεν. ε'. 4) όπως οι προγενέστεροί του, αλλά μόνο τρεις γιους, τον Σημ, τον Χαμ και τον Ιάφεθ. Όταν οι άνθρωποι πολλαπλασιάστηκαν, γεννήθηκαν απ' αυτούς και πολλές

θυγατέρες, τις οποίες είδαν “οι υιοί του Θεού” (Γεν. στ’, 2), όχι τού εκ «φύσεως Θεού, αλλά του απογόνου του Αδάμ. Αυτός ήταν γιός του Σηθ, του οποίου το όνομα ήταν Ενώς ο οποίος “ήλπισεν επικαλείσθαι το όνομα Κυρίου” (Γεν. δ’, 26) και γι’ αυτό το λόγο και για την ευφυΐα και την επιδεξιότητά του τον αποκαλούσαν οι άνθρωποι Θεό, Αυτού, λοιπόν, του Θεού “οι υιοί ιδόντες τας θυγατέρας των ανθρώπων” (Γεν. στ’, 2), που καταγόντουσαν από το γένος του αφορισμένου του Κάιν, “ότι καλαί εισίν (κάθε καλό που χωρίζει από το Θεό ως είναι αναθεματισμένο) έλαβον εαυτοίς γυναίκας από πασών ων εξελέξαντο”. (Γεν, στ’, 2).

Εδώ, λοιπόν, υπάρχουν δύο εγκλήματα, ότι αφού υποδουλώθηκαν στο κάλλος των γυναικών τις έπαιρναν ως γυναίκες τους και δεν θυμήθηκαν ότι ήταν γένος καταραμένο από το Θεό. Το γένος εκείνο ήταν απόβλητο λόγω του πατέρα του Κάιν. “Και είπε Κύριος ο Θεός· ου μη καταμείνει το πνεύμα μου εν τοις ανθρώποις τούτοις διότι είναι αυτούς σάρκας” (Γεν. στ’, 3), δηλαδή έτσι συμπεριφέρονται και ζουν, όπως οι πλήρως κτηνώδεις σάρκες που δεν έχουν ψυχή. Υπάρχουν και τώρα πολλοί τέτοιοι, οι οποίοι ζουν πέρα για πέρα σαν σάρκες, οι οποίοι, επειδή σκλαβώθηκαν στην τρυφή και την αμαρτία, δεν θυμούνται την ψυχή και πώς παραμένει σ’ αυτούς πνεύμα Θεού δεν γνωρίζω. Αυτούς δεν τους απειλεί ο κατακλυσμός αλλά η γέεννα του πυρός, που είναι φοβερότερη από τον κατακλυσμό. “Έσονται δε αι ημέραι αυτών εκατόν έτη” (Γεν. στ’, 3). Κοίταξε την αξιοθαύμαστη άβυσσο της μακροθυμίας, διότι ενώ βρίσκονται σε τόσο μεγάλη υπερβολή κακίας, δεν τους καταστρέφει αμέσως αυτούς που είχαν καταστρέψει τη γη με τις αμαρτίες τους, αλλά μακροθυμεί χαρίζοντάς τους πάλι εκατό είκοσι χρόνια, δηλαδή πολύ μεγάλο διάστημα μετάνοιας, αν το θελήσουν. Οι Νινευίτες σε τρεις μέρες μόνο διάλυσαν την οργή του Θεού, αυτοί, όμως, ούτε μετά από το διάστημα των εκατό χρόνων αποφάσισαν να μετανοήσουν, καίτοι ο Νώε, που ήταν σπουδαιότερος από τον Ιωνά, κήρυττε την αγανάκτηση του Θεού κι ενώ για εκατό χρόνια κατασκεύαζε την κιβωτό, αυτοί τον κορόιδευαν, σκεπτόμενοι πως ήταν κάποιος φοβισμένος, φλύαρος κι απατημένος γέροντας, μέχρις ότου έπεσαν οι αμαρτωλοί στο δίκτυ του αβυσσαλέου κατακλυσμού (Ψαλμ. ρμ’, 10). “Εισεπορεύονιο οι υιοί του Θεού”, δηλαδή του Ενώς, “προς τας θυγατέρας των ανθρώπων” (Γεν. στ’, 4), των απογόνων του Κάιν και γεννούσαν σ’ αυτούς “τους γίγαντας τους απ’ αιώνος, τους ανθρώπους τους ονομαστούς” (Γεν. στ’, 4). Εδώ θα αναφέρω κάτι με αστείο τρόπο. Όπως τα γαϊδούρια που ανεβαίνουν στις φοράδες γεννούν ισχυρούς ημίονους, έτσι κι εκείνοι τότε. Αλλά στην περίπτωση των ημιόνων χαίρονται οι άνθρωποι επειδή γεννήθηκαν τα ζώα αυτά, για τη γέννηση των γιγάντων λυπόταν ο Θεός για την άνομη συζυγία των θυγατέρων του Κάιν και, απειλώντας ολέθρια οργή, έλεγε: “απαλείψω τον άνθρωπον ον εποίησα από προσώπου γης, από ανθρώπου έως κτήνους και από ερπετών έως πετεινών του ουρανού

"(Γεν. στ', 7) ... ότι εφθάρη η γη εναντίον του Θεού και επλήσθη η γη αδικίας απ' αυτών και ... ιδού εγώ καταφθειρώ αυτούς και την γην" (Γεν. στ', 11,13). Διότι, φανερώνοντας την υπερβολή της κακίας τους και τη δίκαιή του αγανάκτηση λέγει: "εφθάρη η γη και επλήσθη η γη αδικίας" (Γεν. στ', 11). Γι' αυτό και συλλέγουν σαν δίκαιο μισθό των έργων τους τον πνιγμό. "Νώε δε άνθρωπος" (Γεν. στ', 9). Είναι φανερό πως οι υπόλοιποι δεν ήσαν άνθρωποι, καίτοι φαινόntonουσαν σαν άνθρωποι, αλλά στο Θεό φαινόntonουσαν σαν κτήνη, για την κτηνώδη τους ζωή. "Νώε δε άνθρωπος δίκαιος, τέλειος ων εν τη γενεά αυτού· τω Θεώ ευηρέστησε Νώε" (Γεν. στ', 9) και "εύρε χάριν εναντίον Κυρίου του Θεού" (Γεν. στ', 8). "Και είπε Κύριος ο Θεός τω Νώε καιρός παντός ανθρώπου ήκει εναντίον μου, ότι επλήσθη η γη αδικίας απ' αυτών και ιδού εγώ καταφθειρώ αυτούς και την γην. Ποίησον ουν σεαυτώ κιβωτόν εκ ξύλων τετραγώνων" (Γεν. στ', 13-14). Έπειτα τον διατάζει να φτιάξει τις διαστάσεις της και τις λεπτομέρειές της και τα διώροφα και τα τριώροφα διαμερίσματα και τις φωλιές. "Τριακοσίων πήχεων μήκος της κιβωτού και πεντήκοντα πήχεων το πλάτος και τριάκοντα πήχεων το ύψος αυτής και εις πήχυν συντελέσεις αυτήν άνωθεν" (Γεν. στ', 14) "και ασφαλώσεις αυτήν έσωθεν και έξωθεν τη ασφάλτῳ" (Γεν. στ', 14) "την δε θύραν της κιβωτού ποιήσεις εκ πλαγίων" (Γεν. στ', 16). Και τον προστάζει να εισέλθει σ' αυτή με ολόκληρη την οικογένειά του κι από όλα τα κτήνη και τα πουλιά και τα ερπετά και τα θηρία, ανά εφτά από τα καθαρά κι ανά δύο από τα μη καθαρά να μπουν μαζί του στην κιβωτό, για ν' αναθρέψουν μετά από τον κατακλυσμό απογόνους πάνω στη γη και να συλλέξει στην κιβωτό για τον εαυτό του και γι' αυτά τις κατάλληλες τροφές.

"Και εποίησε Νώε πάντα όσα ενετείλατο αυτώ Κύριος ο Θεός, όντως εποίησε" (Γεν. στ', 22). Όταν, λοιπόν, εκτέλεσε άόκνως και ανελλιπώς αυτά που τον πρόσταξε, του είπε ο Θεός: "είσελθε συ και πας ο οίκος σου εις την κιβωτόν" και όλα τα προαναφερθέντα "ότι σε είδον δίκαιον εναντίον μου" (Γεν. ζ', 1). Διότι τί μακαριώτερο θα μπορούσε να γίνει από τον άνθρωπο που δέχτηκε την ψήφο της δικαιοσύνης από το στόμα του Θεού.

Ο Νώε ήταν πεντακόσιων χρονών όταν αποκαλύφθηκε από το Θεό η απειλή του κατακλυσμού κι όταν εισήλθε στην κιβωτό ήταν εξακόσιων χρονών. Όστε η κιβωτός κατασκευάστηκε κατά τη διάρκεια εκατόν χρονών. Και ο Νώε εισήλθε η κιβωτός κατασκευάστηκε κατά τη διάρκεια εκατό χρόνων. Και ο Νώε εισήλθε στην κιβωτό όταν ήταν εξακόσιων χρόνων, στις είκοσι εφτά του δεύτερου μηνός και την ημέρα αυτή "ερράγησαν πάσαι αι πηγαί της αβύσσου και οι καταρράκται του ουρανού ηνεώχθησαν" (Γεν. τ', 11). Είναι φανερό ότι έτρεξαν προς τα κάτω, από τα νερά που αποθηκεύτηκαν πάνω από το στερέωμα, όταν είπε ο Θεός: "γεννηθήτω στερέωμα εν μέσω του ύδατος και έστω διαχωρίζον ανά μέσον ύδατος και ύδατος" (Γεν. α 6). Το φαινόμενο αυτό το ονόμασε η Γραφή καταρράκτες του ουρανού.

Παρομοίως και οι άβυσσοι, τις οποίες τοποθέτησε κάτω από τη γη όταν την στερέωσε, αφού διερράγησαν τότε σαν πηγές έκαμαν τον κατακλυσμό πάνω στη γη για σαράντα μέρες και σαράντα νύκτες (Γεν. ζ', 12).

Ποιός δεν θα θαυμάσει τη δύναμη του Θεού και το μεγαλείο των δημιουργημάτων του; Διότι, ενώ για σαράντα μερόνυχτα έτρεχαν τα ύδατα σαν ποτάμι, δεν εξαντλήθηκε καθόδου το πλήθος εκείνο των υδάτων. Το θαυμαστό με τα ύδατα της αβύσσου είναι ότι η άνοδός τους δεν είναι εύκολη όπως η κάθοδος. “Και επληθύνθη το ύδωρ και επήρε την κιβωτόν και υψώθη από της γης ... πεντεκαίδεκα πήχεις υπεράνω υψώθη το ύδωρ και επεκάλυψε πάντα τα όρη τα υψηλά. Και απέθανε πάσα σαρκί κινουμένη επί της γης ... από ανθρώπου έως κτήνους ... και καταλείφθη μόνος Νώε και οι μετ' αυτού εν τη κιβωτώ” (Γεν. ζ', 17, 20, 21, 23). “Και ανεμνήσθη ο Θεός του Νώε και πάντων ... όσα ην μετ' αυτού εν τη κιβωτώ, και επήγαγεν ο Θεός πνεύμα επί την γην και εκόπαοε το ύδωρ ... και συνεσχέθη ο υετός από του ουρανού· και ενεδίδου το ύδωρ πορευόμενον από της γης και ηλαττονούτο ...μετά πεντήκοντα και εκατόν ημέρας” .(Γεν. η', 1,2,3).

Και μπορούσε να δει κανείς τότε ένα θέαμα όντως παράξενο και ελεεινότατο. Γιατί, όσο αυξάνονταν τα νερά στα χαμηλότερα μέρη της γης, οι άνθρωποι και τα κτήνη έτρεχαν προς τους λόφους και τις κορφές των ορέων και κάθε λόφος και βουνό και κάθε τόπος και βουνοκορφή απότομη δεν είχε ευρυχωρία για τους ανθρώπους και τα κτήνη. Μερικοί ανέβηκαν σε ψηλά φυτά παρατηρώντας από εκεί να πετύχουν κάποια σωτηρία, επειδή και τα μεγάλα όρη και κάθε βουνοκορφή τα είχε καλύψει πλήρως το πλήθος των υδάτων.

Κάθε ελπίδα σωτηρίας, λοιπόν, χάθηκε και λυπήθηκε κάθε ψυχή και πνίγηκε στα νερά. Γι' αυτό το λόγο και το νερό υψώθηκε δεκαπέντε πήχεις πάνω από τα ψηλά βουνά ώστε να καλύψει πλήρως κάθε ίχνος ζωής, πράγμα το οποίο έγινε. Και μπορούσε να δει κανείς να επιπλέουν ανακατεμένα αμέτρητα νεκρά σώματα ανθρώπων και κτηνών κι ερπετών και πουλιών και θηρίων. Διότι είχε σχεδόν γεμίσει και τότε ο κόσμος από ανθρώπους, όπως και τώρα. Είχαν περάσει δέκα γενεές από τον Αδάμ μέχρι τον Νώε σε διάστημα δύο χιλιάδων διακόσιων σαράντα δύο χρόνων και ήταν φυσικό να είναι γεμάτος ο κόσμος από πλήθη ανθρώπων.

Αίτιο της καταστροφικής ανυψώσεως των υδάτων ήταν η αμαρτία, όχι ο Θεός. Διότι τί έπρεπε να τους κάνει και δεν το έκαμε; Τους έπλασε, τους αύξησε, τους δώρισε την απόλαυση μυρίων αγαθών, τους ανεχόταν ενώ αμάρταναν κι ενώ είχαν μολυνθεί μ' εκείνες τις θυγατέρες των απογόνων του Κάιν δεν τους τιμώρησε αμέσως, αλλά τους ανεχόταν με μακροθυμία για εκατό είκοσι χρόνια, αν και τα κατάργησε η ακμή της κακίας. Διότι εκείνοι που δεν τους ωφέλησαν τα εκατό

χρόνια τί θα τους ωφελούσαν τα είκοσι και ποιά το κέρδος μιας ζωής που προκαλεί αιώνια τιμωρία;

Από την άλλη, καθιστά το Νώε κήρυκα της απειλής της αγανακτήσεώς του, ο οποίος κατασκεύασε την κιβωτό και με το έργο αυτό δίδασκε την έλευση του κατακλυσμού και κήρυττε σ' αυτούς όλα όσα άκουσε από το Θεό, δηλαδή ότι διεφθάρη η γη και γέμισε από την κακία των ανθρώπων και ότι έφτασε ο καιρός για την απώλεια κάθε ανθρώπου και ότι θα καταστραφεί η γη με κατακλυσμό πολλών υδάτων και κήρυττε σ' αυτούς ακριβώς όλα όσα άκουσε από το Θεό. Κι εκείνοι τον αποκαλούσαν φλύαρο κι απατημένο γέροντα, γι' αυτό δίκαια τους κατάστρεψε αμέσως ο Θεός με σκοπό, από τη μια να τερματίσει την κακία τους κι εμάς που τ' ακούμε αυτά να εμποδίσει, ώστε να μην αμαρτάνουμε, ακούγοντας πως η αμαρτία έγινε αίτιο για τον πλήρη όλεθρο και των ανθρώπων και κάθε ζώου.

Γι' αυτό και παρακαλώ όλους τους ακροατές αυτών των θείων και αψευδών λόγων να προφυλάσσουν τους εαυτούς τους από τη θεομίσητη και πανόλεθρη αμαρτία, κι αν σε κάποιο σημείο αμαρτάνουμε, ας δείξουμε στο Θεό καρπό άξιο της μετανοίας και σαν Θεός των μετανοούντων, κι εμάς θα μας ελεήσει και θα μας σώσει με τη χάρη του, για τη δόξα του. Διότι σ' αυτόν αρμόζει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνηση, τον Πατέρα και τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα πάντοτε και τώρα και στους απέραντους αιώνες. Αμήν.

Απόδοση: ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΥ Θεολόγος - Εκπαιδευτικός